

Lohjan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 2026

Nimi	Lohjan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 2026
Kunta	Lohja
Koulu	Mäntynummen yhtenäiskoulu Nummen yhtenäiskoulu Ristin koulu Asemanpellon koulu Routionmäen yhtenäiskoulu Ojamonharjun yhtenäiskoulu Sammatin koulu Järnefeltin yhtenäiskoulu Laurentius-koulu Pusulän koulu Mujjalan koulu Perttilän koulu Karjalohjan koulu Lehmijärven koulu Metsolan koulu Ojaniitun koulu
Hyväksymispäivämäärä	9.6.2026
Julkaistu	17.6.2026

SISÄLTÖ

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat.	1
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.	3
3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	4
3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa.	4
3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	5
3.2.1. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus.	5
3.2.2. Oppilaan oman äidinkielen tukeminen.	6
3.2.3. Muut kielet.	6
3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	7
4. Toimintakulttuuri.	9
4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat.	9
4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.	10
5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen.	12
6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.	13
6.1. Opetuksen eriyttäminen.	13
6.2. Kodin ja koulun yhteistyö.	14
6.3. Opiskeluhoolto.	15
6.4. Oppilaanohjaus.	16
6.5. Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käytöstä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.	17
7. Oppilaan arviointi.	19
8. Todistukset.	20
9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana.	21

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa¹. Tässä asiakirjassa perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa osallistuvasta lapsesta käytetään termiä oppilas.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen/ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurisen taustan tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohdina ovat oppilaan suomen/ ruotsin kielen taito, oppilaan ikätaso ja oppimisedellytykset sekä oppilaan mahdollinen aikaisempi varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen tai koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Jos oppilaan arvioidaan tarvitsevan erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea valmistavan opetuksen vähimmäistuntimäärän täyttymisen jälkeen, hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen².

Perusopetuslain (20a §, 30 §) mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetuslaki 3a §) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt (Perusopetuslaki 20b §) luovat pohjan myös perusopetukseen valmistavalle opetukselle.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- /ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Lohjalla

Lohjan kaupungissa perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään perusopetusikäisille ulkomaalaistaustaisille oppilaille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa ja joiden suomen kielen taito ei vielä riitä perusopetuksessa opiskeluun. Oppilaan valmistavan opetuksen tarvetta arvioidaan pedagogisen arvion perusteella hyödyntäen kielitaidon arviointia, oppilaan koulunkäyntihistoriaa sekä oppimisvalmiuksia.

1 Perusopetuslaki 5 §

2 Perusopetuslaki 5 §

Valmistavan opetuksen tavoitteena Lohjalla on vahvistaa oppilaan suomen kielen taitoa, opiskelutaitoja ja koulunkäyntivalmiuksia siten, että oppilas pystyy siirtymään perusopetukseen tarkoituksenmukaisella tuella. Opetuksessa painotetaan sekä arjen vuorovaikutuskieltä että oppiaineiden opiskelussa tarvittavaa käsitteellistä ja akateemista kielitaitoa. Oppilaan oman äidinkielen ja monikielisen identiteetin kehittymistä tuetaan osana oppimista ja osallisuutta.

Tavoitteena on, että oppilaan kielitaidon taso valmistavan opetuksen jälkeen on vähintään kehittyvä peruskielitaito A2 opetushallituksen kielitaidon taitotasosteikon mukaisesti.

Ensimmäisen vuosiluokan oppilaiden valmistava opetus järjestetään ensisijaisesti inklusiivisesti osana perusopetuksen opetusryhmää. Tarvittaessa valmistavaa opetusta voidaan jatkaa inklusiivisesti myös toisella vuosiluokalla. Inklusiivisen valmistavan opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan osallisuutta, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kiinnittymistä omaan lähikouluunsa jo koulupolun alkuvaiheessa. Opiskelu ikätasoisessa perusopetuksen ryhmässä tarjoaa oppilaalle luonnollisia kielenkäyttötilanteita, tukee suomen kielen oppimista sekä edistää sosiaalisten suhteiden muodostumista. Inklusiivinen toimintatapa mahdollistaa myös koulunkäynnin jatkumisen samassa opetusryhmässä valmistavan opetuksen päätyttyä, mikä tukee oppimisen jatkuvuutta ja sujuvia siirtymiä.

Vuosiluokkien 2–6 sekä 7–9 oppilaille valmistavaa opetusta järjestetään Lohjalla keskitetysti.

Opetusryhmien muodostamisessa huomioidaan oppilaiden ikä, kielitaidon taso, koulunkäyntihistoria ja oppimisen tuen tarpeet. Valmistavan opetuksen ryhmäkoko ja tarvittavat henkilöstöresurssit määritellään pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla oppilaiden tarpeet huomioiden. Opetuksen tukena voidaan käyttää koulunkäynninohjaajan tukea.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan ikätasoa vastaaviin perusopetuksen opetusryhmiin oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Integraatiota lisätään asteittain oppilaan kielitaidon ja opiskelutaitojen vahvistuessa. Perusopetukseen valmistavaan opetukseen lasketaan mukaan myös ne tunnit, jotka oppilas suorittaa integroituneena yleisopetuksen ryhmään.

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy pääsääntöisesti oman lähikoulunsa perusopetuksen ryhmään ikätasoaan vastaavalle vuosiluokalle. Siirtymä suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien, valmistavan opetuksen opettajan sekä vastaanottavan koulun henkilöstön kanssa.

Mikäli oppilas tarvitsee valmistavan opetuksen jälkeen edelleen vahvaa opetuskielen tukea tai hänen koulunkäyntihistoriansa on vähäinen, oppilas voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen (LisäVALO) pedagogisen arvion perusteella. LisäVALO-opetus järjestetään osana perusopetusta.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, [valtioneuvoston asetuksessa \(422/2012\)](#) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- integraatio esi- tai perusopetukseen ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa valmistavan opetuksen aikana ja oppilaan siirtyessä esi- tai perusopetukseen
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Lohjalla

Lohjan kaupungissa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta osana koulun toimintakulttuuria. Oppilaiden kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen moninaisuus huomioidaan opetuksen järjestämisessä ja koulun arjessa.

Koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat kirjataan Wilmaan osaksi koulun lukuvuosisuunnitelmaa, jossa ne ovat nähtävillä myös huoltajille. Valmistavan opetuksen järjestämisessä noudatetaan Lohjan kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmia sekä kielitietoisien toimintakulttuurin periaatteita.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten.

Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Opetus on kielitietoista. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskitytään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sisältöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilaiden ikä, opiskeluvalmiudet ja tausta. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuurinen tausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää opettavien sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, voidaan myös tällä opetuksella edistää esimerkiksi oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, jos perusopetuksen järjestäjä tämän mahdollistaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen, jossa hän voi tarpeen mukaan opiskella myös perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain.

Yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa on valmistavan opetuksen aikana ensiarvoisen tärkeää eri oppiaineiden tai oppimiskokonaisuuksien opiskeluun integroinnissa ja oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Erityisesti ryhmämuotoisessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että valmistavan opetuksen oppilaat tulevat osaksi koulu yhteisöä.

Lohjalla

Lohjan perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä Lohjan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Lohjalla perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään perusopetusikäisille oppilaille. Esiopetusikäisille valmistavaa opetusta ei järjestetä.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan suomen kielen taitoa, opiskelutaitoja ja oppimisvalmiuksia siten, että oppilas pystyy siirtymään perusopetukseen tarkoituksenmukaisella tuella. Opetuksessa painotetaan opetuskielen hallintaa, oppiaineiden opiskelussa tarvittavaa

kielitaitoa sekä koulu yhteisöön kiinnittymistä. Tavoitteena on, että oppilaan kielitaidon taso valmistavan opetuksen jälkeen on vähintään kehittyvä peruskielitaito A2.

Varhainen integraatio perusopetuksen opetusryhmiin tukee kielen oppimista, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kotoutumista. Oppilaita integroidaan taito- ja taideaineisiin sekä oppilaan kielitaidon ja oppimisvalmiuksien mukaisesti myös muihin oppiaineisiin. Integraation suunnittelussa tehdään yhteistyötä valmistavan opetuksen ja perusopetuksen henkilöstön välillä.

Yhteistyö on tärkeää erityisesti siirtymävaiheissa valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta jatko-opintoihin. Siirtymävaiheessa järjestetään tarvittavat siirtopalaverit yhteistyössä oppilaan, huoltajien, valmistavan opetuksen opettajan, vastaanottavan koulun henkilöstön sekä tarvittaessa erityisopettajan, oppilaanohjaajan, S2-opettajan ja kielellisen tuen opettajan kanssa. Siirtymävaiheessa arvioidaan oppilaan kielitaidon taso, oppimisvalmiudet ja mahdollinen oppimisen tuen tarve sekä suunnitellaan tarvittavat tukitoimet perusopetuksessa.

Perusopetukseen siirtyvän oppilaan opetuksen järjestämisessä voidaan hyödyntää suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, valmistavan opetuksen lisäopetusta (LisäVALO), kielellistä tukea sekä muita oppimisen tuen järjestelyjä oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa painottuvat suomen kielen oppiminen sekä oppilaan opiskelutaitojen ja koulunkäyntivalmiuksien vahvistaminen. Jokaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma yhteistyössä oppilaan, huoltajien sekä oppilasta opettavien opettajien kanssa. Opinto-ohjelmaan kirjataan oppilaan opiskelun tavoitteet, opetuksen järjestämiseen liittyvät ratkaisut, integraation laajuus sekä tarvittavat tukitoimet.

Suomen kielen oppiminen nähdään yksilöllisenä ja vaiheittain etenevänä prosessina, jossa kieli kehittyy vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella puhumista, kuullun ymmärtämistä, lukemista ja kirjoittamista erilaisissa oppimis- ja vuorovaikutustilanteissa. Opetuksessa tuetaan oppilaan valmiuksia ymmärtää opetuskieltä sekä käyttää suomen kieltä arjen tilanteissa ja eri oppiaineiden opiskelussa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota oppiaineiden kieleen ja käsitteisiin sekä kielitietoiseen opetusmenetelmiin. Kielen oppiminen nähdään kaikkien oppiaineiden yhteisenä tehtävänä, ja oppilasta tuetaan ymmärtämään eri tiedonalojen käsitteitä, tekstejä ja työskentelytapoja. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan valmiuksia siirtyä perusopetukseen ja opiskella perusopetuksen oppiaineita tarkoituksenmukaisella tuella.

Oppilaan oman äidinkielen ja monikielisen identiteetin kehittymistä tuetaan osana oppimista ja hyvinvointia. Huoltajien kanssa keskustellaan oman äidinkielen merkityksestä uuden kielen oppimisessa sekä oppilaan kokonaisvaltaisessa kehityksessä. Oppilasta rohkaistaan käyttämään ja ylläpitämään omaa äidinkieltään, ja monikielisyys nähdään koulu yhteisössä voimavarana.

3.2.1. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden tavoitteena on kehittyvä peruskielitaito (viite Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen lähtökohtana ovat oppilaalle koulussa ja arjessa merkitykselliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet. Niiden avulla tarkastellaan kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä. Vuorovaikutustilanteita mallinnetaan, pohjustetaan ja harjoitellaan yhdessä opettajan ja vertaisten tuella.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäyntihistoria ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen/ ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen/ ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Lohjalla

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteena on kehittää oppilaan suomen kielen taitoa siten, että oppilas pystyy toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä opiskelemaan eri oppiaineita perusopetuksessa.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvä oppilas opiskelee lähtökohtaisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti. Oppimäärän valinta perustuu oppilaan suomen kielen taitoon ja pedagogiseen arvioon, ei oppilaan äidinkielen tai kansalaisuuteen.

Oppilaan kielitaidon kehittymistä seurataan jatkuvasti opetuksen aikana. Kielitaidon arvioinnissa voidaan hyödyntää opetushallituksen kielitaidon taitotasoasteikkoa, oppilaan näyttöjä, opettajien havaintoja sekä tarvittaessa erillisiä kielitaidon arviointimenetelmiä. Arvioinnissa huomioidaan oppilaan kielitaidon eri osa-alueet, kuten puheen ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen.

S2-oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään siirtyminen perustuu pedagogiseen arvioon ja oppilaan riittävään kielitaitoon. Oppimäärän vaihtoa arvioidaan yhteistyössä S2-opettajan, luokanopettajan tai aineenopettajien, huoltajien sekä tarvittaessa muun opetushenkilöstön kanssa. Oppimäärän muutoksessa huomioidaan oppilaan kokonaistilanne, koulunkäynti ja mahdollinen tuen tarve. Päätöksen oppimäärän muutoksesta tekee huoltaja.

3.2.2. Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaan oman äidinkielen tukemisen tavoitteena on vahvistaa ja edistää äidinkielen osaamista, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä osaaminen luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle.

Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, opetus noudattaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen ja muiden tahojen kanssa.

Lohjalla

Oppilaan oman äidinkielen ja monikielisen identiteetin tukeminen nähdään tärkeänä osana oppimista, osallisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Oppilaan oman äidinkielen kehittyminen tukee myös suomen kielen oppimista sekä muiden oppiaineiden opiskelua.

Perusopetuksessa oppilaan oman äidinkielen opetuksen järjestämistä selvitetään, mikäli opetukseen ilmoittautuu vähintään neljä saman kieliryhmän oppilasta. Päätöksen opetuksen järjestämisestä tekee perusopetusjohtaja. Oman äidinkielen opetus järjestetään pääsääntöisesti perusopetuksen koulupäivän ulkopuolella.

Huoltajien kanssa keskustellaan oman äidinkielen merkityksestä oppilaan kielelliselle kehitykselle, oppimiselle ja identiteetin rakentumiselle. Oppilasta rohkaistaan käyttämään ja ylläpitämään omaa äidinkieltään sekä hyödyntämään kaikkia kieliään oppimisensa tukena.

3.2.3. Muut kielet

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman

mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Lohjalla

Vieraan kielen opinnot järjestetään Lohjan kaupungin kieliohjelman mukaisesti. Valmistavan opetuksen sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän oppilaiden kielten opiskelun järjestelyissä huomioidaan oppilaan kielitaidon taso, aikaisemmat opinnot sekä oppimisedellytykset. Oppilaille voidaan yksilöllisen harkinnan perusteella tehdä päätös oppimäärän yksilöllistämisestä tai oppiaineesta vapauttamisesta voimassa olevan lainsäädännön ja paikallisten ohjeiden mukaisesti.

3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan mahdolliset aikaisemmat opinnot ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisällöt suunniteltaessa otetaan huomioon kullekin oppiaineelle ominaiset tekstit ja niiden tyypilliset piirteet ja käyttötilanteet sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistaminen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet ja sisällöt valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Lähtökohtana suunnittelulle ovat esiopetukselle asetetut tavoitteet tai perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja vuosiluokkien välisten siirtymävaiheiden kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet. Eri tiedonalojen tekstitaitojen opetuksessa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota matemaattisen osaamisen vahvistamiseen, jotta oppilaalla on riittävä perusta matematiikan opiskeluun perusopetuksessa valmistavan opetuksen jälkeen. Keskeistä on tukea oppilaan lukumääräisyyden tajun, matemaattisten suhteiden ymmärtämisen, laskemisen taitojen ja aritmeettisten taitojen hallintaa.

Oppilaan äidinkieltä tai muuta aiempaa opiskelukieltä voidaan hyödyntää eri tiedonalojen sisältöjen oppimisen tukena. Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä opinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista eri tiedonalojen sisältöjä opiskeltaessa.

Lohjalla

Muiden oppiaineiden opetuksessa huomioidaan oppilaan kielitaidon taso, koulunkäyntihistoria, oppimisvalmiudet ja ikätaso. Oppimistavoitteet asetetaan oppilaille yksilöllisesti osana oppilaan opinto-ohjelmaa.

Opetuksessa painotetaan kielitietoisia toimintatapoja, jotka tukevat sekä oppiaineiden sisältöjen oppimista että opetuskielen kehittymistä. Oppilasta tuetaan ymmärtämään eri oppiaineiden käsitteitä, tekstejä ja työskentelytapoja. Erityistä huomiota kiinnitetään tiedonalojen kieleen sekä oppiaineissa tarvittavan käsitteellisen ja akateemisen kielitaidon vahvistamiseen.

Oppilaita integroidaan perusopetuksen opetusryhmiin oppilaan kielitaidon ja oppimisvalmiuksien mukaisesti. Integraation tavoitteena on tukea oppilaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja oppiaineiden opiskelua.

Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan Lohjan kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja lähiluontopalveluja sekä koulun lähiympäristöä. Lähiympäristöön tutustuminen tukee oppilaan osallisuutta, arjen toimintavalmiuksia ja kotoutumista paikalliseen yhteisöön.

4. Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#). Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa myös perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurissa arvostetaan kielellistä, kulttuurista ja katsomuksellista moninaisuutta sekä edistetään kaikkien oppilaiden yhdenvertaista osallisuutta kouluyhteisössä. Toimintakulttuurin tavoitteena on tukea oppilaan kotoutumista, hyvinvointia, oppimista ja turvallisuuden tunnetta uudessa kouluyhteisössä.

Lohjalla valmistavan opetuksen toimintakulttuuri perustuu kielitietoisiin toimintatapoihin, yhteisöllisyyteen ja myönteiseen vuorovaikutukseen. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kaikkia kieliään oppimisen tukena, ja monikielisyys nähdään kouluyhteisössä voimavarana.

Kielitietoinen toimintakulttuuri kuuluu kaikille kouluyhteisön aikuisille. Opetuksessa kiinnitetään huomiota selkeään kielenkäyttöön, oppiaineiden käsitteisiin, monipuolisiin opetusmenetelmiin sekä oppilaan mahdollisuuksiin osallistua ja tulla ymmärretyksi erilaisissa oppimisympäristöissä.

Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat koulun yhteiseen toimintaan ja perusopetuksen opetusryhmiin oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti. Yhteisöllinen toimintakulttuuri tukee oppilaan kielen kehittymistä, osallisuutta ja kouluyhteisöön kiinnittymistä.

4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta tai esiopetusta ja koulussa tai esiopetusyksikössä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat oppivat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoja, jotka ovat monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintäteknologista osaamista ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppimisympäristöjen ja työtapojen suunnittelun lähtökohdina ovat kielitietoisuus, toiminnallisuus, osallisuus ja oppilaan yksilölliset oppimisedellytykset. Oppimisympäristöjen tulee tukea oppilaan suomen kielen kehittymistä, oppimisvalmiuksia, hyvinvointia sekä kouluuyhteisöön kiinnittymistä.

Kielitietoisessa opetuksessa jokainen opettaja ymmärtää kielen merkityksen oppimisessa ja oppiaineiden opiskelussa. Oppilaan monikielisyys ja kulttuuritausta nähdään voimavarana, ja oppilasta rohkaistaan hyödyntämään kaikkia kieliään oppimisen tukena. Kielitietoisessa opetuksessa kiinnitetään huomiota selkeään kielenkäyttöön, oppiaineiden käsitteisiin, tiedonalojen kieleen sekä monipuolisiin tukirakenteisiin, kuten kuvien, mallintamisen, toiminnallisten menetelmien ja muun havainnollistamisen käyttöön.

Opetuksessa käytetään monipuolisia, toiminnallisia ja vuorovaikutteisia työtapoja. Oppimista tuetaan teemojen, projektien, yhteistoiminnallisten menetelmien sekä arjen tilanteiden avulla. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset oppimistyyli, kielitaidon tasot, koulunkäyntihistoria ja oppimisen tuen tarpeet. Opetusta eriytetään oppilaan vahvuuksien, kehitystason ja oppimisvalmiuksien mukaisesti.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaat tutustuvat perusopetuksen toimintatapoihin, oppimisympäristöihin ja opiskelukäytänteisiin. Oppilaita integroidaan perusopetuksen opetusryhmiin oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti.

Yläkouluikäiset oppilaat osallistuvat työelämään tutustumisjaksoihin (TET) perusopetuksen käytänteiden mukaisesti. TET-jaksojen tavoitteena on tukea oppilaan kielitaidon kehittymistä, osallisuutta sekä tutustumista suomalaiseen työelämään ja jatko-opintopolkuun.

4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen/ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tai esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojansa ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen/ ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen/ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opetusta eheytetään oppilaan kielitaidon, oppimisvalmiuksien ja ikätason mukaisesti. Opetuksen eheyttämisen tavoitteena on tukea oppilaan opetuskielen kehittymistä, oppiaineiden sisältöjen oppimista sekä koulu yhteisöön kiinnittymistä.

Opetuksessa hyödynnetään monialaisia oppimiskokonaisuuksia, toiminnallisia työtapoja sekä oppiainerajat ylittävää yhteistyötä. Oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa huomioidaan oppilaiden ikä, koulunkäyntihistoria, kiinnostuksen kohteet ja kielitaidon taso. Oppimiskokonaisuuksien avulla vahvistetaan oppilaan arjen kielitaitoa, oppiaineiden käsitteellistä kielitaitoa sekä laaja-alaista osaamista.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa kiinnitetään erityistä huomiota tiedonalojen kieleen, vuorovaikutukseen, osallisuuteen sekä oppilaan mahdollisuuksiin käyttää kieltä erilaisissa oppimisympäristöissä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan koulun lähiympäristöä sekä Lohjan kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja luontopalveluja.

Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat koulun yhteisiin tapahtumiin, projekteihin ja monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet tai oppimiskokonaisuudet, ja niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi esi- tai perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaan oma opinto-ohjelma olla osa sitä.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuvalla oppilaalla laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma, joka kirjataan Wilma-järjestelmään. Opinto-ohjelma laaditaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien sekä oppilasta opettavien opettajien kanssa kolmen kuukauden kuluessa opetuksen aloittamisesta.

Opinto-ohjelmassa määritellään oppilaan:

- opiskelun tavoitteet
- kielitaidon lähtötaso ja kehittämisen tavoitteet
- opiskeltavat oppiaineet ja opetuksen sisällöt
- integraation laajuus perusopetuksen opetusryhmiin
- oppimisen tuen tarpeet ja tukitoimet
- ohjauksen ja arvioinnin käytänteet

Opinto-ohjelman laadinnassa huomioidaan oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria, oppimisvalmiudet, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä mahdollinen aiempi suomen kielen opiskelu. Oppilaan ja huoltajien näkemykset sekä toiveet opetuksen järjestämisestä huomioidaan suunnittelussa.

Opinto-ohjelmaa päivitetään säännöllisesti oppilaan kielitaidon, opiskelutaitojen ja oppimisvalmiuksien kehittymisen mukaisesti. Opinto-ohjelmaa hyödynnetään opetuksen suunnittelussa, arvioinnissa sekä tiedonsiirrossa oppilaan siirtyessä perusopetukseen, valmistavan opetuksen lisäopetukseen (LisäVALO), toiselle koulutusasteelle tai toiselle paikkakunnalle.

Siirtymävaiheissa opinto-ohjelmaa hyödynnetään oppilaan opetuksen jatkuvuuden, tarvittavien tukitoimien ja kielitaidon kehittämisen suunnittelussa yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja vastaanottavan koulun kanssa.

6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälisiä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteutettaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Nämä on kuvattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7³ ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5⁴. Opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä opiskeluhuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaan hyvinvointia, osallisuutta, turvallisuuden tunnetta ja kotoutumista osana koulu yhteisöä. Toiminnassa arvostetaan kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä tuetaan oppilaiden vuorovaikutusta eri kieli- ja kulttuuritaustaisten ihmisten kanssa.

Oppilaalla on oikeus saada oppimiseensa, koulunkäyntiinsä ja hyvinvointiinsa tarvitsemansa tuki heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuki suunnitellaan oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti yhteistyössä oppilaan, huoltajien sekä oppilasta opettavien ja ohjaavien aikuisten kanssa.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaalle voidaan antaa pedagogisia, ryhmäkohtaisia ja oppilaskohtaisia tukitoimia voimassa olevan lainsäädännön ja Lohjan kaupungin oppimisen tuen käytänteiden mukaisesti. Tuen tarpeet, tukitoimet ja opetuksen järjestämiseen liittyvät ratkaisut kirjataan oppilaan opinto-ohjelmaan.

Eryistä huomiota kiinnitetään oppilaan siirtymävaiheisiin valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sekä mahdolliseen valmistavan opetuksen lisäopetukseen (LisäVALO). Siirtymävaiheessa arvioidaan oppilaan kielitaidon taso, oppimisvalmiudet, koulunkäynnin tuen tarpeet sekä tarvittavat tukijärjestelyt yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja opetushenkilöstön kanssa.

Oppilaan hyvinvoinnin, oppimisen ja koulunkäynnin tukemisessa tehdään moniammatillista yhteistyötä opiskeluhuollon henkilöstön sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

6.1. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.

3 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

4 Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa oppilaan kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen/ruotsin kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen/ruotsin kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta.

Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineksen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisen vaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan tunnistaa ja antaa tukea oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen ja oppimisen tueksi tarjotaan tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia oppimisen apuvälineitä.

Lohjalla

Opetuksen eriyttämisen lähtökohtana ovat oppilaan kielitaidon taso, koulunkäyntihistoria, oppimisvalmiudet, vahvuudet ja yksilölliset tuen tarpeet. Oppilaan tilanteesta pyritään saamaan riittävät taustatiedot yhteistyössä huoltajien kanssa ennen opetuksen aloittamista, jotta opetuksen suunnittelu, eriyttäminen ja tukitoimet voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisesti.

Oppilaan oman äidinkielen osaaminen ja aiemmat opiskeluvälmiudet huomioidaan opetuksen suunnittelussa. Mahdolliset oppimisvaikeudet ja oppimisen tuen tarpeet pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa yhteistyössä huoltajien, opetushenkilöstön ja tarvittaessa opiskeluhuollon kanssa.

Suomen kielen opetusta sekä muiden oppiaineiden opetusta eriytetään oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti. Opetuksessa huomioidaan oppilaan yksilöllinen eteneminen, ja opetusta voidaan toteuttaa joustavasti erilaisissa ryhmäkoonpanoissa, samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai tarvittaessa yksilöllisesti. Kielitietoiset opetusmenetelmät, havainnollistaminen ja monipuoliset tukirakenteet tukevat oppilaan oppimista ja osallisuutta.

6.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun tai esiopetuksen yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Tulkkauspalvelun käyttäminen on tarpeellista, jos perheiden kannalta tärkeiden asioiden välittämiseen ei ole yhteistä kieltä. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä tarvittaessa oppilaan jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Lohjalla

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on tukea oppilaan oppimista, hyvinvointia, kotoutumista ja kouluyhteisöön kiinnittymistä. Yhteistyössä huomioidaan perheiden kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, yksilölliset tarpeet sekä erilaiset koulutus- ja kulttuuritaustat.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö aloitetaan valmistavan opetuksen alussa järjestettävällä alkupalaverilla, jossa kartoitetaan oppilaan koulunkäyntihistoriaa, kielitaustaa, oppimisvalmiuksia

ja mahdollista tuen tarvetta. Tarvittaessa yhteistyössä käytetään tulkkipalveluja huoltajien osallisuuden ja ymmärretyksi tulemisen varmistamiseksi.

Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, valmistavan opetuksen tavoitteista, toimintatavoista, oppilaan opinto-ohjelmasta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuesta. Huoltajat osallistuvat oppilaan opinto-ohjelman laatimiseen, arviointiin ja päivittämiseen yhteistyössä opetushenkilöstön kanssa.

Huoltajille annetaan tietoa koulukuljetuksista, opiskeluhuollon palveluista sekä muista oppilaan koulunkäyntiä tukevista palveluista. Huoltajia ohjataan käyttämään koulun sähköisiä järjestelmiä, kuten Wilmaa, ja heitä tuetaan tarvittaessa niiden käytössä.

Erityistä huomiota kiinnitetään yhteistyöhön oppilaan siirtymävaiheissa valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, valmistavan opetuksen lisäopetukseen (LisäVALO) sekä jatko-opintoihin. Siirtymävaiheissa järjestetään tarvittavat siirtopalaverit yhteistyössä oppilaan, huoltajien sekä lähettävän ja vastaanottavan koulun henkilöstön kanssa. Tarvittaessa yhteistyöhön osallistuvat myös S2-opettaja, oppilaanohjaaja, erityisopettaja, kielellisen tuen opettaja tai muu oppilaan opetuksesta vastaava henkilöstö.

6.3. Opiskeluhoolto

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisua opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu tai esiopetusyksikkö. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 1 §).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien esiopetus- tai kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhooltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhooltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 378/2022, 15a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 9 §).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoiltoa. Opiskeluhoiltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoiltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 3 §), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoiltotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkkaukspalveluista.

Opiskeluhuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhuollon järjestämisessä noudatetaan samoja periaatteita ja käytänteitä kuin Lohjan perusopetuksen opiskeluhuollossa. Oppilaalla on oikeus opiskeluhuollon palveluihin ja turvalliseen oppimisympäristöön myös valmistavan opetuksen aikana.

Opiskeluhuollon tavoitteena on edistää oppilaan hyvinvointia, osallisuutta, oppimista, turvallisuuden tunnetta ja kotoutumista kouluyhteisöön. Opiskeluhuollossa huomioidaan oppilaiden kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen tausta sekä mahdolliset maahanmuuttoon, kotoutumiseen tai koulunkäyntihistoriaan liittyvät erityiset tuen tarpeet.

Valmistavan opetuksen oppilaiden hyvinvointia tuetaan yhteistyössä huoltajien, opetushenkilöstön, opiskeluhuollon henkilöstön sekä tarvittaessa muiden viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa. Tarvittaessa yhteistyössä käytetään tulkkipalveluja.

Lohjan perusopetuksen opetussuunnitelman liitteenä oleva opiskeluhoitosuunnitelma sisältää kuntatasoiset toimintatavat opiskeluhuollon toteuttamiseen sekä suunnitelmat kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä yhteisiä toimintamalleja ja periaatteita.

6.4. Oppilaanohjaus

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaanohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan oppimista, osallisuutta, kouluyhteisöön kiinnittymistä sekä valmiuksia siirtyä perusopetukseen ja jatko-opintoihin. Oppilasta ohjataan tunnistamaan omia vahvuuksiaan, kehittämään opiskelutaitojaan sekä toimimaan erilaisissa oppimisympäristöissä.

Oppilaanohjaus toteutuu valmistavan opetuksen arjessa päivittäin osana opetusta, vuorovaikutusta ja koulunkäynnin tukemista. Oppilaalle annetaan ohjausta opiskeluun, koulunkäyntiin, koulun toimintatapoihin sekä suomalaisen koulutusjärjestelmän tuntemukseen. Ohjauksessa huomioidaan oppilaan kielitaito, koulunkäyntihistoria, kulttuuritausta ja yksilölliset tuen tarpeet.

Perusopetusikäisillä valmistavan opetuksen oppilailla on käytettävissään samat oppilaanohjauksen palvelut kuin perusopetuksen oppilailla. Erityistä huomiota kiinnitetään siirtymävaiheisiin valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, valmistavan opetuksen lisäopetukseen (LisäVALO) sekä jatko-opintoihin.

Siirtymävaiheissa huolehditaan siitä, että oppilaan oppimiseen, kielitaidon kehitykseen, opiskelutaitoihin ja mahdollisiin tukitoimiin liittyvä tieto siirtyy tarkoituksenmukaisesti vastaanottavalle opettajalle ja koululle. Oppilaan opinto-ohjelmaa hyödynnetään tiedonsiirrossa Wilma-järjestelmän kautta yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa.

6.5. Suunnitelma kasvatukseen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatukseen ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatukseen ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatukseen on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinoja tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatukseen käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatukseen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatukseen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaiden turvallista, kunnioittavaa ja rakentavaa vuorovaikutusta osana koulun toimintakulttuuria. Oppilaita ohjataan toimimaan yhteisön jäsenenä sekä harjoittelemaan tunne-, vuorovaikutus- ja kaveritaitoja arjen tilanteissa.

Epäasialliseen käyttäytymiseen, kiusaamiseen, häirintään, syrjintään ja väkivaltaan puututaan viivytyksettä. Tilanteiden käsittelyssä huomioidaan oppilaan ikä, kielitaito, kulttuuritausta ja yksilölliset valmiudet ymmärtää tilanteeseen liittyviä toimintatapoja ja sääntöjä. Tarvittaessa opetuksessa käytetään selkokieltä, havainnollistamista ja tulkkausta yhteisen ymmärryksen varmistamiseksi.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan Lohjan perusopetuksen yhteisiä järjestyssääntöjä sekä kasvatustaloustalouksellisia ja kurinpidollisia toimia koskevia opetussuunnitelman linjauksia.

Tarvittaessa tilanteita käsitellään yhteistyössä huoltajien, opiskeluhoollon henkilöstön ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Huoltajille annetaan tietoa koulun toimintatavoista sekä tarvittaessa oppilaan ja perheen käytettävissä olevista tukipalveluista.

7. Oppilaan arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan valmistavan opetuksen aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu monipuoliseen havainnointiin ja eri menetelmin kerättyihin näyttöihin valmistavan opetuksen aikana ja sen päättyessä. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen arviointi on jatkuvaa, ohjaavaa ja kannustavaa. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan oppimista, suomen kielen kehittymistä, opiskelutaitoja ja koulunkäyntivalmiuksia sekä vahvistaa oppilaan osallisuutta omassa oppimisprosessissaan.

Arviointi perustuu oppilaan osaamisen, kielitaidon ja oppimisen jatkuvaan havainnointiin erilaisissa oppimis- ja vuorovaikutustilanteissa. Arvioinnissa huomioidaan oppilaan kielitaidon taso, koulunkäyntihistoria, oppimisvalmiudet sekä oppilaalle annettu tuki.

Oppilaan kielitaidon kehittymistä arvioidaan opetushallituksen kielitaidon taitotasoasteikkoa hyödyntäen. Arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia kielitaidon arviointimenetelmiä ja -materiaaleja. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan valmiuksiin ymmärtää opetuskieltä, käyttää suomen kieltä vuorovaikutuksessa sekä opiskella eri oppiaineita.

Oppilaalle ja huoltajille annetaan säännöllisesti tietoa oppilaan edistymisestä, tavoitteiden saavuttamisesta sekä jatkotavoitteista. Arviointikeskusteluissa tarkastellaan oppilaan oppimista, kielitaidon kehitystä, opiskelutaitoja ja mahdollisia tukitarpeita yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja opetushenkilöstön kanssa.

Valmistavan opetuksen arvioinnista vastaa valmistavan opetuksen opettaja yhteistyössä oppilasta opettavien muiden opettajien kanssa. Mikäli oppilas suorittaa valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen oppiaineiden opintoja, vastaa oppiaineen arvioinnista kyseistä oppiainetta opettava opettaja.

Arviointia hyödynnetään oppilaan opetuksen suunnittelussa sekä siirtymävaiheissa valmistavasta opetuksesta perusopetukseen tai valmistavan opetuksen lisäopetukseen (LisäVALO). Siirtymävaiheissa arvioidaan oppilaan kielitaidon tasoa, oppimisvalmiuksia ja tarvittavia tukitoimia yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja opetushenkilöstön kanssa.

Valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaan itsearviointitaitojen kehittymistä osana oppimaan oppimisen taitoja ja opiskelutaitoja.

8. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuneelle oppilaalle annetaan osallistumistodistus valmistavan opetuksen päättyessä. Todistukseen merkitään opetuksen laajuus, opetuksen sisältö sekä oppilaan opiskelemat oppiaineet.

Todistuksessa kuvataan oppilaan suomen kielen taitoa, opiskelutaitoja ja opetuksessa edistymistä suhteessa oppilaan henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja opinto-ohjelmaan. Suomen kielen osaamista voidaan kuvata kielitaidon eri osa-alueilla, kuten puheen ymmärtämisessä, puhumisessa, luetun ymmärtämisessä ja kirjoittamisessa.

Mikäli oppilas on suorittanut valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen oppiaineiden opintoja tai opintoja erityisessä tutkinnossa, annetaan niistä erillinen todistus voimassa olevien säädösten ja paikallisten käytänteiden mukaisesti.

9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltymiin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin.

Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Lohjalla

Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen oppimäärään sisältyviä opintoja tai oppiaineiden oppimääriä erityisessä tutkinnossa oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti.

Opintojen suorittamisessa huomioidaan oppilaan kielitaidon taso, koulunkäyntihistoria, oppimisvalmiudet ja aiemmat opinnot. Oppilalle voidaan tarjota mahdollisuuksia osallistua perusopetuksen oppiaineiden opetukseen integroituna perusopetuksen opetusryhmiin.

Erityisessä tutkinnossa suoritetuista opinnoista annetaan erillinen todistus voimassa olevien säädösten mukaisesti.

